

Nd.

385. Frumvarp

til laga um Menntaskóla á Akureyri.

(Eftir 2. umr. í Nd.).

1. gr.

Á Akureyri skal vera skóli með fjórum óskiptum bekkjum, er nefnist Menntaskólinn á Akureyri. Skal hann, þar til öðruvísi verður ákveðið með lögum, starfrækja gagnfræðadeild með þrem bekkjum, og er heimilt, með samþykki kennslumálaráðuneytisins, að skipta einum þeirra.

2. gr.

Takmark skólans er að búa nemendur undir athafnalif bæði í andlegum og verklegum efnum og gera þá hæfa til að stunda nám við háskóla og aðrar æðri menntastofnanir.

3. gr.

Skólinn er samskóli fyrir pilta og stúlkur.

4. gr.

Í Menntaskólanum skal kenna þessar námsgreinar: Íslenzku og íslenzk fræði, norðurlandamál, ensku, þýzku, frönsku, latínu, sagnfræði, trúarbrögð, félagsfræði, bókmennatafræði og listasögu, náttúrufræði, eðlisfræði og efnafræði, stærðfræði, bókfærslu, líkamsæfingar, söng, dráttlist og hagnýt vinnubrögð.

Heimilt skal kennslumálaráðuneytinu að fjölgja eða fækka námsgreinum, ef skólameistari mælir með breytingunni.

5. gr.

Íslenzk tunga og náttúruvíðindi skulu vera höfuðnámsgreinar í skólanum. Lesskrá skal haga svo, að auðvelt sé að halda nemendum til sjálfstæðra námsiðkana, eftir því sem áhugi og hæfileikar benda til. Vandlega skal gæta þess, að ofspreyta ekki nemendur með náminu.

6. gr.

Í hverjum bekk skal haldið árspróf. Lokapróf Menntaskólans er stúdentspróf. Ljúka má námi i einstökum námsgreinum i öðrum og þriðja bekk Menntaskólans, en þá skal um prófdómendur i þeim greinum fara eins og um stúdentspróf, enda skulu þær einkunnir og taldar á stúdentsprófskirteinum.

Við árspróf skulu vera 2 prófdómendur, annar úr flokki kennara, hinn skipaður af kennslumálaráðuneytinu, en við stúdentspróf 2 prófdómendur, skipaðir af því.

Heimilt er skólameistara að sleppa nemanda við árspróf, enda hafi hann lofsamlega einkunn eftir veturinn.

7. gr.

Um einkunnastiga og einkunnagjöf skal ákveða í reglugerð. Þá skal og í reglugerð setja nánari ákvæði um inntökupróf, bekkjarpróf og stúdentspróf.

8. gr.

Heimilt er utanskólamönnum að taka próf úr öllum bekkjum Menntaskólans. Þeir, sem standast prófin i fyrstu þrem bekkjum skólangs, hafa leyfi til að setjast í skólann, eftir því sem húsrúm og kennaratala leyfir. Ef fleiri ná prófi inn i bekk en hægt er að veita inntöku, ræður prófeinkunn úrslitum. Skólameistari má þó bregða út af þessari reglu, ef úrlausn nemanda i einhverri grein sannar, að hann sé gæddur frábærlega góðum gáfum.

9. gr.

Pessi eru almenn inntökuskilyrði í Menntaskólann: 1) Að þeir, sem setjast í fyrsta bekk, verði að minnsta kosti 16 ára það ár, sem þeir stunda nám í bekknum. Þó getur kennslumálaráðuneytið veitt einkar proskuðum nemendum undanþágu, ef þeir eru orðnir 14 ára. Aldurstakmark þeirra, sem

setjast í aðra bekki, svarar til inntökualdurs; 2) að þeir séu ekki haldnir neinum nænum sjúkdómi; 3) að siðferði þeirra sé óspillt.

10. gr.

Til þess að vera tekinn í fyrsta bekk Menntaskólans verður nemandinn að standast próf i þessum greinum: 1) Í íslenzku: Geta ritáð venjulegt mál ritvillulitið, þekkja aðaleinkenni íslenzkrar málfræði og höfuðdrætti í íslenzkum bókmenntum, bæði á þjóðveldistímanum og síðan um 1800; 2) Í norðurlandamálum: Skilja og geta lesið nokkurnveginn rétt venjulegt bókmál á dönsku eða sænsku og geta ritáð villulitinn stil almenns efnis á öðruhvoru því máli. 3) Í ensku: Geta auðveldlega þýtt ólesið létt mál og gert villulitinn stil um auðvelt efni. 4) Í þýzku: Hafa numið undirstöðuatriði málsins, eftir nánari ákvæðum kennslumálastjórnarinnar. 5) Vera leikinn i að reikna brot og tugabrot, vaxtareikning og almennustu þætti flatarmáls- og rúmmálsfræði. 6) Í sögu: Hafa glöggt yfirlit um æfi frægra manna og megintimabil og atburði í sögu Íslands og almennri veraldarsögu. 7) Í náttúrufræði: Hafa numið líkamsfræði, almenna grasafræði og dýrafræði. Ennfremur aðaldrætti i þróunarsögu jarðarinnar og landsins. 8) Í landafræði: Hafa numið almenna landafræði og vera leikinn i að nota landabréf.

11. gr.

Kennslustundir í hverjum bekk skulu vera 30—33 á viku. Á laugardögum skal kennsla eigi standa lengur en til hádegis.

12. gr.

Skólaárið byrjar 1. október og endar 30. september. Kennslu og prófum ár hvert skal lokið 30. maí, nema í þriðja og fjórða bekk skólans enda prófin í júni. Um skóaleyfi skal ákveðið í reglugerð.

13. gr.

Fastir kennrarar skulu vera 7 og er einn þeirra jafnframt skólameistari. Hefir hann á hendi aðalumsjón með nemendum skólans, kennslu allri, húsum skólans og áhöldum. Skólameistari hefir að byrjunarlaunum 4000 kr. á ári, en launin hækka eftir 3, 6 og 9 ár í þessari röð um 300 kr., 300 kr. og 400 kr. upp í 5000 kr. Auk þess nýtur hann ókeypis húsnaðis í skólabúsinu, ljóss og hita. Fyrir umsjón með heimavist nemenda og risnu vegna skólans fær skólameistari 2000 kr.

Kennrarar skólans hafa að byrjunarlaunum 3400 kr. á ári, en launin hækka á 4 ára fresti um 400 kr. upp í 5000 kr. Skólameistari og kennrarar njóta dýrtiðaruppbótar eftir launalögum.

Skólameistari ræður aukakennara og stundakennara eftir því, sem fé er veitt til í fjárlögum. Svo skal og leita álits skólameistara um skipun fastra kennara.

14. gr.

Skólameistari skal kenna 12 stundir á viku, en fastir kennrarar 26

stundir. Heimilt er kennslumálastjórninni að fækka um 2–4 stundir skyldukennslu skólameistara eða fastra kennara, sem hafa mikil aukastörf við skriflegar úrlausnir, eða önnur sérstök aukastörf i þágu nemenda og skólans.

15. gr.

Til þess að geta orðið skipaður fastur kennari við skólann þarf umsækjandi að hafa tekið kennarapróf við háskóla i kennslugreinum sinum, hafa kynnt sér allitarlega kennsluaðferðir og heimilisbrag i nokkrum samskonar skólum og hafa sýnt með að minnsta kosti eins árs reynslu við skólann, að hann hafi kennarahæfileika og manndóm til að gegna slikri stöðu.

Heimilt er þó að veita undanþágu frá fyrsta ákvæðinu að því er snertir kennara, sem nú starfa við skólann, og aðra umsækjendur, sem með afburðum í kennslu hafa sýnt, að þeir séu eftirsóknarverðir starfsmenn við skólann.

16. gr.

Skólameistari boðar til kennarafunda og stýrir þeim. Kennarafundi skulu fastir kennrar og aukakennrar skólans sækja, og hafa þeir atkvæðisrétt. Ennfremur sækja þeir stundakennrar fundi, er þess óska, eða skólameistari kveður til sérstaklega, en eigi hafa þeir atkvæðisrétt.

17. gr.

Skólameistari ræður skólalækni til 3 ára í senn, og skal hann líta eftir heilbrigði nemenda og hollustuháttum skólans.

18. gr.

Kennslumálaráðuneytið hefir yfirstjórn skólans.

19. gr.

Kennslugjöld skal greiða í skolasjóð Menntaskólans, og ákveður kennslumálastjórnin í samráði við fræðslumálastjóra og skólameistara hæð þeirra. Aldrei skulu færri en fjórði hluti nemenda undanþegnir skólagjaldi.

Skolasjóði þessum má verja til námsstyrks, til fræðandi ferðalaga nemendanna og að öðru leyti til hvers þess, er verða má til að bæta og prýða skólann og efla heilbrigrt skólagjaldi. Nánari fyrirmæli um meðferð skolasjóðs verða ákveðin í reglugerð.

20. gr.

Í heimavist skólans skulu þeir nemendur, er þar búa, njóta ókeypis húsnæðis, ljóss og hita, og ganga utanbæjarnemendur þar fyrir. Nemendur úr Menntaskólanum skulu hafa rétt til $\frac{1}{3}$ hluta heimavistanna, en nemendur úr gagnfræðadeild til $\frac{1}{3}$ hluta. — Skylt er kennurum skólans að hafa umsjón með heimavist og vinnu nemenda í bókasafni skólans, þegar skólameistari óskar þess, gegn þóknun, sem ráðuneytið samþykkir.

21. gr.

Um gagnfræðadeild Menntaskólans á Akureyri fer eftir reglugerð, sem kennslumálaráðuneytið setur.

22. gr.

Ráðuneytið setur reglugerð fyrir skólann, er kveður nánar á um einstök atriði, er hann varða, svo sem verksvið skólameistara og kennarafunda, umsjón með skólahúsi, skyldur kennara til umsjónar með nemendum skólans, skóaleyfi og annað, er þurfa þykir.

23. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 20, 9. júlí 1909, um gagnfræðaskólann á Akureyri, svo og öll önnur ákvæði, sem fara í bág við þessi lög.